

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-28>

УДК 339.9(477:438)"1991/2024"

ЕВОЛЮЦІЯ УКРАЇНО-ПОЛЬСЬКИХ ВІДНОСИН, ПЕРІОДИЗАЦІЯ СПІВПРАЦІ ТА СТРУКТУРНА АСИМЕТРІЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

EVOLUTION OF UKRAINIAN–POLISH RELATIONS, PERIODIZATION OF COOPERATION AND STRUCTURAL ASYMMETRY OF SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

Ізмайлов Олександр Ільдарович

аспірант,

Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-1741-1824>**Izmailov Oleksandr**

V. N. Karazin Kharkiv National University

Статтю присвячено комплексному аналізу еволюції україно-польських відносин на фоні динаміки соціально-економічного розвитку обох країн. Запропоновано періодизацію взаємодії України та Польщі, що налічує чотири етапи співпраці у економічному та політичному вимірах. Дані етапи відображають трансформаційні процеси, інтеграційні зрушення та вплив кризових явищ. Проведено порівняльний аналіз ВВП та демографічних тенденцій між Україною та Польщею, що дав змогу визначити ключові структурні відмінності економічних моделей. Також, проведено порівняльний аналіз у обсягах показника ВВП на душу населення в Україні та Польщі. Встановлено, що Україні притаманна волатильна модель економічного розвитку, в той час як Польща має модель сталого економічного розвитку. Доведено, що українська економіка вкрай чутлива до внутрішніх та зовнішніх кризових явищ, що прямо відображається на обсягах та темпах розвитку. В той час, як Польща відзначилась вкрай стійкою економічною моделлю, що продовжувала свій поступовий розвиток від року до року. Результати дослідження формують підґрунтя для оцінки перспектив подальшої інтеграції України до європейського економічного простору.

Ключові слова: українсько-польські відносини, етапи співпраці, соціально-економічний розвиток, ВВП, демографічні тенденції, європейська інтеграція, структурна асиметрія, торговельно-економічні відносини.

This article offers a comprehensive examination of the evolution of Ukraine–Poland relations through the prism of long-term socio-economic transformations and shifts in the geopolitical environment. The study proposes a four-stage periodization of bilateral cooperation, each phase reflecting distinct patterns of political interaction, economic interdependence and institutional adaptation. Beginning with the establishment of diplomatic relations in 1991 and extending to the unprecedented strategic partnership formed after 2022, the research traces how external shocks, internal reforms and changes in European integration dynamics shaped the trajectory of mutual engagement. A core component of the analysis is a comparative assessment of GDP trends and demographic developments in Ukraine and Poland between 2004 and 2024. This timeframe is methodologically significant, as it captures Poland's accession to the EU and the divergence in economic resilience that emerged thereafter. The findings reveal sharp contrasts in economic performance: Ukraine's GDP demonstrates high volatility, with deep contractions during the 2009 financial crisis, the 2014–2015 geopolitical shocks and the full-scale invasion in 2022. By contrast, Poland maintains a stable growth trajectory, supported by EU structural funds, strong institutional frameworks and diversified markets. Demographic trends reinforce this asymmetry: Ukraine faces accelerated depopulation driven by natural decline, migration and war-related displacement, whereas Poland experiences more moderate demographic shifts and compensates labor shortages through immigration, particularly from Ukraine. The study shows that despite widening structural disparities, bilateral relations have intensified, especially in the domains of logistics, security cooperation, humanitarian support and cross-border economic activity. Poland's role as Ukraine's principal advocate within the EU and as a gateway for economic, infrastructural and societal integration has grown substantially. The conclusions highlight that long-term convergence between the two countries requires targeted strategies aimed

at strengthening Ukraine's economic resilience, addressing demographic imbalances and deepening institutional coordination, which will critically shape the prospects of Ukraine's integration into the European economic and political space.

Keywords: Ukrainian–Polish relations, stages of cooperation, socio-economic development, GDP, demographic trends, European integration, structural asymmetry, trade and economic relations.

Постановка проблеми. Республіка Польща завжди виступала важливим економічним та політичним партнером України, тому важливо оцінити процес становлення двосторонніх відносин у всіх галузях такої співпраці. Наразі економічні відносини з Польщею відіграють найбільш значну роль у зовнішньоекономічній діяльності України. Саме через це аналіз розвитку двосторонніх відносин та соціально-економічного розвитку України та Польщі може стати підґрунтям для формування якісних майбутніх векторів розвитку.

В поточних умовах євроінтеграційних процесів, що відбуваються в Україні саме розвиток співпраці з найближчим західним сусідом є запорукою до майбутнього успіху у завершенні євроінтеграційних процесів. Також, Польща виступає активним прибічником євроінтеграційного курсу України, тому постає питання у гармонізації соціального розвитку суспільств, задля усунення розриву у соціальному достатку.

Отже, саме аналіз етапів розвитку, що проходили між Україною та Польщею дасть змогу якісно визначити відмінності у співпраці. Аналіз соціально-економічного розвитку дасть змогу виокремити економічні відмінності, що є між суспільствами обох країн.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Науковці різних країн досліджували історію та процес розвитку Україно-Польських відносин. Розвиток українсько-польських відносин є предметом вивчення багатьох вчених. І. Дацків [1] у своїй праці зосередився на історичній еволюції партнерства й показав, що становлення стратегічного співробітництва відбулося у 1990 ті роки. Дослідник підкреслює, що нинішня модель співпраці базується на політичних контактах, спільних реформах та безпековій взаємодії.

У більш сучасному вимірі О. Білобровець [8] аналізує прагматизм міждержавних відносин, вона доводить, що Україна й Польща кооперуються на основі конкретних економічних та безпекових інтересів, хоча залишаються історичні та політичні суперечності. О. Кубацький [10] розглядає сучасні протиріччя та союзництво між державами у контек-

сті геополітичних змін після 2022 року, вказуючи, що польська підтримка стала критично важливою, але створює й певні дисбаланси.

Польські дослідниці І. Zabielska та G. Brudniak [7] детально досліджують економічні відносини у період геополітичної невизначеності. Вони доходять висновку, що потенціал двосторонньої торгівлі та інвестицій використано не повністю, а зростання товарообігу обмежується структурними проблемами української економіки та потребою у відновленні інфраструктури. Подальше поглиблення співпраці вони пов'язують із модернізацією України.

Макроекономічний вимір відносин аналізує Р. Śliwiński [6]. У своїй статті він доводить, що економічна дивергенція між Польщею та Україною проявляється в платіжних балансах, розрив у ВВП збільшується разом із відкритістю торгівлі та рухом капіталу, тоді як збільшення первинних доходів у Польщі та вторинних трансфертів на користь України зменшує рівень дивергенції.

Отже, проаналізовані роботи охоплюють ключові політичні та економічні аспекти розвитку українсько-польських відносин, акцентуючи на історичних етапах зближення, сучасних викликах та динаміці соціально-економічної взаємодії. Водночас жоден із дослідників не пропонує цілісної періодизації цих відносин із урахуванням комплексних соціально-економічних змін, що відбувалися у кожному з етапів.

Формулювання цілей статті. Метою статті є комплексно проаналізувати етапи розвитку Україно-Польських політичних відносин та соціально-економічного стану, задля визначення чіткої структури еволюції таких відносин та готовності суспільств до взаємної інтеграції. Це дозволить визначити структурні відмінності моделей зростання, виявити чинники впливу на динаміку міждержавних відносин на кожному з етапів та окреслити перспективні напрями інтеграції України у європейський економічний простір.

Виклад основного матеріалу. Історія розвитку Україно-Польських відносин починається з 1991 року, з моменту визнання Польщею незалежності України. Польща будучи

найближчим західним сусідом України визнала акт проголошення незалежності однією з перших країн у світі, що і стало початковим етапом формування відносин у сучасній історії. Історія розвитку відносин пройшла важкий шлях, від започаткування перших контактів до активної підтримки в часи військових дій, але її можна розділити на чотири етапи, що є послідовністю один одному та знаходяться на зламі глобальних подій, ці етапи були зображені на рис. 1.

Отже, аналізуючи 1-й етап формування двосторонніх відносин. Що відбувався з 1991 року по 2004 рік, ми можемо охарактеризувати його як етап початку становлення відносин. На якому укладались первинні міжурядові угоди. Ці угоди регламентували та формалізували порядок становлення відносин. Одним із ключових моментів цього етапу є Угода між Урядом України і Урядом Республіки Польщі про торгівлю та економічне співробітництво від 1991 року [11].

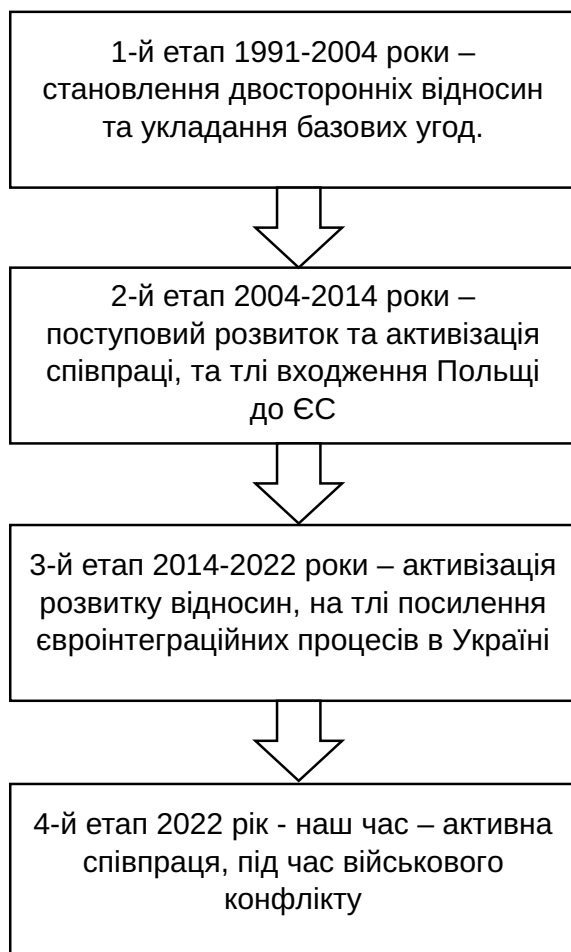

Рис. 1. Етапи розвитку Україно-Польських відносин

Джерело: сформовано автором

Отже, цей етап розвитку відносин можна характеризувати як етап формування основи торгівельної взаємодії між Україною та Польщею, розвиток транскордонного співробітництва та розширенню міждержавних контактів. Україна встановлювала перші контакти з європейським середовищем, а Польща виступала зв'язуючою ланкою, так у була підписана Угода про партнерство та співробітництво з Європейським Союзом у 1994 році [12]. Дану угоду можна вважати початковим етапом формування зв'язків між Україною та ЄС, що мала прямий вплив на двосторонні відносини з Польщею та подальший євроінтеграційний курс.

2-й етап характеризується активним налагодженням співпраці між Україною та Польщею, після вступу останньої до ЄС. 2004 рік відзначився вступом Польщі до ЄС, що стало важливим каталізатором розвитку двосторонніх відносин, бо він надавав нові перспективи для української економіки та громадян. Цей етап, також, відзначається втратою Польщею можливості укладати двосторонні угоди не з членами ЄС, бо вона має тепер узгоджувати зовнішньоекономічну політику з керівництвом ЄС.

Проте, членство у ЄС надало Польщі нові інструменти задля формування загальноєвропейських рішень. Так, Польща перетворилась в одного із ключових учасників у лобюванні українських інтересів у європейських структурах та активно підтримувала Україну у її євроінтеграційних намірах.

3-й етап становлення Україно-Польських відносин став етапом поглиблення співпраці. Україна з 2014 року зіштовхнулася з агресією, частина території країни була окупована, політична та економічна кризи спіткали країну. Саме на етапі такої кризи, Україно-Польські економічні відносини зазнали значних змін та набули стратегічний формат співпраці. З боку Польщі продовжилась активна підтримка євроінтеграційного курсу України.

Важливою складовою цього етапу стало підписання Україною Угоди про асоціацію з ЄС, що дозволило значно розширити можливості, щодо інтеграції української економіки до загальноєвропейського ринку.

Польща ж зі свого боку активізувала співпрацю у різних галузях, таких як: економічна, соціальна, енергетична, інфраструктурна тощо. Саме це стало розвитком транскордонної співпраці та різних секторів економіки, де у обох країн почалась активна міжгалузева співпраця.

4-й етап формування двосторонніх Україно-Польських відносин почався з повномасштабної збройної агресії у 2022 році, що стало серйозним випробування відносин та зв'язків, проте, відкрило потенційно нові шляхи розвитку двосторонніх відносин. На цьому етапі Польща зайняла провідне місце у підтримці України, шляхом забезпечення гуманітарної, військової, соціальної, логістичної та економічної допомоги.

Також, через стрімку переорієнтацію експортних потоків українських товарів Польща стала найбільшим торгівельним партнером України та транспортно-логістичним маршрутом для товарів.

Польща виступила не лише основним центром тимчасового розміщення українських біженців, але й важливим посередником для переміщення частини українського підприємницького сектору. Водночас, на тлі інтенсифікації двосторонньої співпраці почали проявлятися окремі структурні суперечності, зокрема в аграрно-експортній сфері, що засвідчує необхідність їхнього комплексного, інституційно виваженого врегулювання.

Відсутність суттєвих політичних конфліктів між Україною та Республікою Польща формує сприятливі передумови для подальшого поглиблення їх економічної інтеграції. Обидві держави демонструють спільну зацікавленість у модернізації транспортної, енергетичної та цифрової інфраструктури.

Важливою складовою подальшого аналізу, є аналіз соціально-економічного розвитку, задля визначення ступеню готовності для подальшої взаємної інтеграції України до європейської спільноти. У дослідженні використані різні часові рамки історичної періодизації та економічного аналізу. Через, що етапи формування двосторонніх відносин починаються з 1991 року, а економічне порівняння обсягів ВВ починається з 2004 року. Такий підхід забезпечує методологічну узгодженість економічних порівнянь та дає можливість якісно оцінити структурні відмінності моделей зростання.

Задля розуміння динаміки розвитку ВВП нами побудована таблиця 1, що зображує обсяг ВВП та кількості населення в Україні та Польщі, та його зміни відносно попереднього року у відсотках.

Порівняльний аналіз соціально-економічного розвитку України та Польщі у період з 2004 року по 2024 рік дає змогу чітко виявити відмінності у моделях економічного розвитку, стійкості до кризових явищ та демографічні тенденції подальшого розвитку. Заданий про-

міжок часу, на нашу думку відповідає методичним потребам, бо саме період з 2004 року відзначається вступом Польщі до ЄС.

За наведеними даними з табл. 1 ВВП України за 20-ть років збільшився з 67,22 млрд. дол. до 190,74 млрд. дол., тобто, у 2,8 рази. Проте, це зростання супроводжувалось сильною реакцією на кризові явища. Так у 2009 році відзначалось падіння на 35,4%, у 2014 році, через військове втручання та втрату частини виробничих потужностей скорочення було на 29,92%, а у 2022 році після початку повномасштабної агресії ВВП України скоротився на 18,91%. Такі різкі зміни, а за ними і стрімке відновлення вказує нам на високу волатильність української економіки та її адаптативність до зовнішніх викликів.

В цей час економіка Польщі демонструвала збільшення ВВП з 256,27 млрд. дол. до 914,7 млрд. дол. тобто у 3,5 рази. Польща стала однією з небагатьох країн в складі ЄС, якій вдалось уникнути кризи 2008 року та послідуєчих з нею. Також, подібна стійкість польської економіки пояснюється глибокою та активною участю у загальноєвропейському ринку, що дозволяє залучати інвестиції, контрагентів тощо. На відміну від України, економічні спади в Польщі мали короткостроковий характер і не призводили до довготривалої дестабілізації.

Аналіз кількості населення також демонструє суттєві розбіжності в Україні та Польщі. Так в Україні в період з 2004 року по 2024 рік чисельність населення зменшилась на 21%. Така негативна динаміка зумовлена природним зменшенням населення до 2014 року та активною зміною після 2014 року, через втрату частини територій та початком бойових дій. Особливо різкі зміни у кількості населення відбулись після 2022 року, через великі обсяги міграції населення до західних країн з початком повномасштабної агресії. Демографічні тенденції істотно впливають на економічний розвиток України, знижуючи трудовий потенціал і формуючи додаткові структурні дисбаланси.

В той час у Польщі кількість населення за вказаний період скоротилась на 4,3%, через природні причини, такі як міграція, старіння тощо. Однак масштаби демографічного скорочення суттєво менші, ніж в Україні, а міграційні процеси мають інший характер. Польща активно компенсує природне скорочення населення залученням трудових мігрантів, у тому числі з України, що підсилює її економічний потенціал та внутрішній ринок праці.

Таблиця 1

Обсяги ВВП та кількості населення України та Польщі з 2004 по 2024 роки

Рік	ВВП України у млрд. дол.	Динаміка у % до попереднього року	Кількість населення в Україні	ВВП Польщі у млрд. дол.	Динаміка у % до попереднього року	Кількість населення в Польщі
2004	67,22	100	47979507	256,27	100	38182222
2005	89,24	132,76	47585556	307	119,80	38165445
2006	111,88	125,37	47278694	345,9	112,67	38141267
2007	148,73	132,94	47062798	429,72	124,23	38120560
2008	188,11	126,48	46819175	535,61	124,64	38125759
2009	121,55	64,62	46623731	440,89	82,32	38151603
2010	141,21	116,17	46456003	478,11	108,44	38042794
2011	169,33	119,91	46307853	527,85	110,40	38063255
2012	182,59	107,83	46210056	498,15	94,37	38063164
2013	190,5	104,33	46126770	518,18	104,02	38040196
2014	133,5	70,08	45972380	542,13	104,62	38011735
2015	91,03	68,19	45784896	480,05	88,55	37986412
2016	93,36	102,56	45616832	473,26	98,59	37970087
2017	112,09	120,06	45436041	528,36	111,64	37974826
2018	130,89	116,77	45208907	594,62	112,54	37974750
2019	153,88	117,56	44957458	602,68	101,36	37965475
2020	156,62	101,78	44680014	605,91	100,54	37515748
2021	199,77	127,55	44298640	689,17	113,74	36981559
2022	161,99	81,09	41048766	695,61	100,93	36821749
2023	181,22	111,87	37732836	812,45	116,80	36687353
2024	190,74	105,25	37860221	914,7	112,59	36554707

Джерело: сформовано автором на основі [2; 3; 4; 5]

Також, важливим аспектом аналізу соціально-економічного розвитку України та Польщі є порівняння обсягів ВВП на душу населення, що були зображені на рисунку 2.

З рис. 2 походить явна диспропорція у соціально-економічному розвитку населення. Але це цілком узгоджується з показниками ВВП по роках, та наглядно демонструє економічний розрив між Україною та Польщею. Аналізуючи дані ми можемо підтвердити високу волатильність економіки України та сталий розвиток польської економіки.

Кількість обсягу ВВП на душу населення повністю відображає кризові явища, що відбувались в процесі розвитку обох країн, проте, цікавим є збільшення ВВП на душу населення в Україні після 2022 року, попри стрімке падіння ВВП та зменшення кількості населення. Цю аномалію можна пояснити тим, що українська економіка не стала більш ефективною, просто скоротилась кількість населення для розрахунків. В цілому в період

з 2004 по 2024 роки українські показники виросли з 1401 дол. до 5389,5 дол. на душу населення, в той час як у Польщі з 6711,7 дол. до 25022,7 дол.

Отже, проаналізована інформація свідчить нам про те, що Польщі притаманна модель сталого розвитку та демографічної стабільності, в той час як Україні притаманна волатильна модель економічного розвитку. Це формує різні стартові умови для економічної конвергенції та потребує врахування у контексті подальшої інтеграції України до європейського економічного простору.

Отже, аналізуючи взаємозв'язок етапів розвитку Україно-Польських відносин та соціально-економічних змін можна прийти до висновків, що кожен етап супроводжувався якісними змінами у суспільстві.

Перший етап становлення Україно-Польських відносин збігався з початковою фазою трансформаційних процесів у постсоціалістичних економіках. Інституційні реформи,

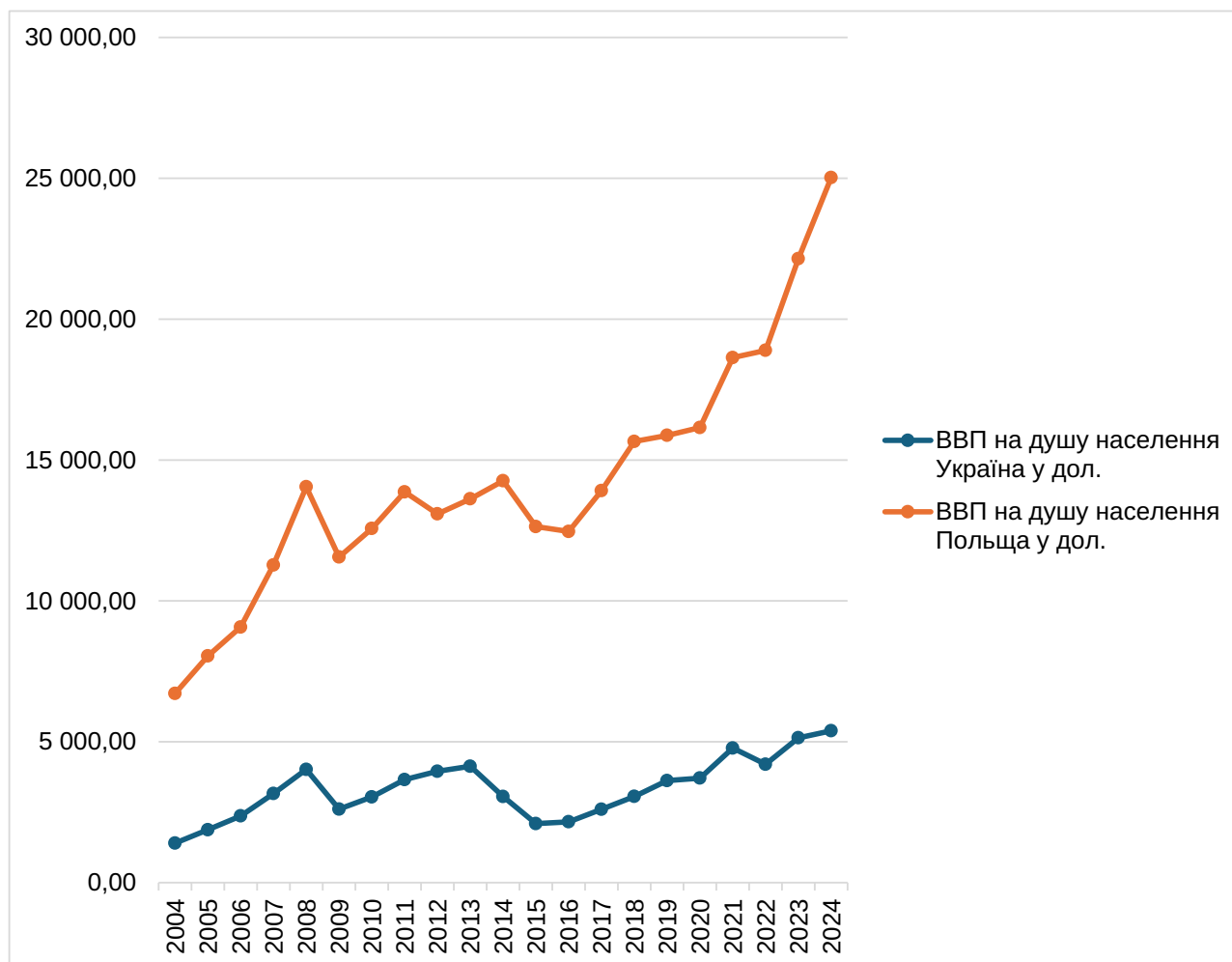

Рис. 2. Обсяг ВВП на душу населення в Україні та Польщі в період 2004-2024 роках.

Джерело: сформовано автором на основі [2; 3; 4; 5]

приватизаційні процеси, формування ринкової інфраструктури та адаптація до європейських стандартів відбувалися в Україні та Польщі з різною швидкістю.

Другий етап співпраці характеризувався стрімким збільшення економічного потенціалу Польщі, після вступу до ЄС, що дозволило їй отримати доступ до інвестицій, фінансування, контрагентів, що в свою чергу підвищило конкурентоспроможність та модернізацію економіки. Це відображається у збільшенні ВВП з 2004 року по 2013 рік з 256,27 млрд. дол. до 518,18 млрд. дол.

Україна в цей час демонструвала нестабільні темпи економічного зростання, що проявлялось у високій волатильності української економіки. Розширення розриву між економіками України та Польщі стало однією з ключових характеристик другого етапу, що визначило структуру двосторонніх відносин, в якій Польща посилювала роль провідного

торговельного партнера та інвестиційного ринку, тоді як Україна залишалася менш інтегрованою до європейських економічних ланцюгів. Саме ця диспропорція сформувала новий формат політичної взаємодії, в якому Польща стала неформальним адвокатом України у ЄС, підтримуючи євроінтеграційний курс України.

Третій етап розпочався з 2014 року, в якому економічна та політична трансформація України набула якісно нового характеру. Збройна агресія з якою зіштовхнулася Україна, в результаті чого втративши частину територій, спаду ВВП на 29,9% стало каталізатором суттєвих структурних змін. В цей період відбулось багато значущих моментів. Як от підписання Угоди про асоціацію України та ЄС, початок інтеграції до загальноєвропейського ринку, зміни у структурі експорту тощо [9, с. 24-25].

Зростання ВВП Польщі в цей період було стабільним, тоді як український ВВП демон-

стрував поступове відновлення. В той час економічний рівень двох країн залишався співставно далеким, що впливало на формування асиметричної, але взаємовигідної моделі інтеграції.

Четвертий етап розвитку двосторонніх відносин характеризується як етап безпрецедентної економічної, політичної та соціальної взаємодії. Польща стала ключовим логістичним центром для українського експорту, основною територією транзиту гуманітарної та військової допомоги, а також місцем тимчасового розміщення великої кількості українських громадян. У цей період двостороння торгівля досягла історично максимальних обсягів, а Польща стала головним торговельним партнером України серед країн ЄС.

ВВП України зазнав падіння на 18,9%, що припало на різке зростання польського ВВП на 16,8%, що ще більше збільшило структурну асиметрію. Саме в цей період сформувалась унікальна модель, в якій економічні, логістичні та демографічні ресурси Польщі частково компенсували руйнівний ефект від військових дій для України.

Висновки. Проведене дослідження дозволило комплексно проаналізувати етапи розвитку Україно-Польських політичних відносин у поєднанні з динамікою соціально-економічного розвитку. Запропоновано поділ розвитку відносин на 4 послідовних етапи, які підкріплено аналізом соціально-економічного стану економік обох країн в ці періоди. Саме це дало змогу узгодити економічний та історичний вимір співпраці та виявити їхній взаємозв'язок.

Перший етап це період з 1991-2004 роки, що характеризується створенням фундаменту та підґрунтям до подальшого розвитку як політичних так і економічних зв'язків. Другий етап з 2004-2014 роки починається зі вступу Польщі до ЄС, нарощуванням економічного потенціалу та посиленням ролі партнера для України. На другому етапі соціально-еко-

мічний розвиток обох країн характеризується збільшенням асиметрії та вказує нам на волатильну модель економіки України та модель сталого розвитку економіки у Польщі.

Третій етап відзначається збільшенням економічного розриву, проте, збільшенням обсягів співпраці, це пояснюється структурними змінами в українській економіці, її різкими спадами тощо. В той час як польська економіка продовжувала стабільне зростання, ще глибше інтегруючись до загальноєвропейського ринку.

Четвертий етап став етапом безпрецедентної співпраці між двома країнами, на фоні кризових явищ в Україні. Попри падіння ВВП України та збільшення асиметрії з польською економікою, збільшилась співпраця по всіх галузях, від економічної до гуманітарної. Саме за рахунок такої підтримки, ми можемо вважати Польщу найбільшим стратегічним партнером України.

Додатковий аналіз показників ВВП та ВВП на душу населення показав диспропорцію у соціально-економічному розвитку. Навіть у роки економічного зростання України, відрив цих показників від Польських був вкрай значним. Проте, поступове зростання Українських показників у період з 2014 року вказує на потенціал для подальшого збільшення, за рахунок покращення безпекового середовища, підвищення конкурентоспроможності та поглиблення євроінтеграційних процесів.

Узагальнюючи результати дослідження, можна стверджувати, що еволюція Україно-Польських відносин від початкового зближення у 1991 році до формування стратегічного партнерства у 2022 році пройшла важкий шлях. Польща, виступає для України не лише ключовим торговельним партнером, а й важливим донором безпекових, фінансових та логістичних ресурсів. Україна, зі свого боку, посилює роль Польщі як східного форпосту ЄС та провідного регіонального гравця у Східній Європі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Datskiv I. Establishing and Development of Ukraine Poland Relations in the Geopolitical Space at the end of the 19th – beginning of the 21st century / I. Datskiv // *Eminak: Scientific Quarterly Journal*. – 2019. – № 2(26). – P. 141–148. – DOI: [https://doi.org/10.33782/eminak2019.2\(26\).300](https://doi.org/10.33782/eminak2019.2(26).300).
2. GDP (current US\$) – Poland [Електронний ресурс] // *World Bank Data*. – Режим доступу: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?locations=PL> (дата звернення: 01.12.2025).
3. GDP (current US\$) – Ukraine [Електронний ресурс] // *World Bank Data*. – Режим доступу: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?locations=UA> (дата звернення: 01.12.2025).
4. Population, total – Poland [Електронний ресурс] // *World Bank Data*. – Режим доступу: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?locations=PL> (дата звернення: 01.12.2025).

5. Population, total – Ukraine [Електронний ресурс] // *World Bank Data*. – Режим доступу: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?locations=UA> (дата звернення: 01.12.2025).
6. Śliwiński P. P. Economic divergence between Poland and Ukraine from the perspective of their balances of payments / P. P. Śliwiński // *Social Inequalities and Economic Growth*. – 2022. – Vol. 72, No. 4. – P. 68–87. – DOI: <https://doi.org/10.15584/nsawg.2022.4.4>.
7. Zabielska I., Brudniak G. Economic Relations in Times of Geopolitical Uncertainty – Poland and Ukraine / I. Zabielska, G. Brudniak // *Olsztyn Economic Journal*. – 2023. – Vol. 18, No. 2. – P. 99–114. – DOI: <https://doi.org/10.31648/oiej.9968>.
8. Білобровець О. Прагматизм міждержавних відносин України і Польщі на сучасному етапі / О. Білобровець // *Дриновський збірник*. – 2021. – № 14. – С. 84–90. – DOI: <https://doi.org/10.7546/DS.2021.14.10>.
9. Ізмайлов О. І. Поточний стан торговельно економічних відносин між Україною та Європейським Союзом і вплив бойових дій на нього / О. І. Ізмайлов // *Бізнес Інформ*. – 2024. – № 9. – С. 19–27. – DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-9-19-27>.
10. Кубацький О. В. Сучасні українсько польські відносини: протиріччя та союзництво [Електронний ресурс] / О. В. Кубацький. – 2025. – DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17106982>.
11. Угода між Урядом України і Урядом Республіки Польща про торгівлю та економічне співробітництво від 4 жовтня 1991 р. (чинна редакція) [Електронний ресурс]. – Набрала чинності 11 березня 1994 р. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616_019 (дата звернення: 01.12.2025).
12. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами членами [Електронний ресурс]. – Документ 998_012. – Втратила чинність 1 вересня 2017 р. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_012 (дата звернення: 01.12.2025).

REFERENCES:

1. Datskiv, I. (2019). Establishing and development of Ukraine–Poland relations in the geopolitical space at the end of the 19th–beginning of the 21st century. *Eminak: Scientific Quarterly Journal*, 2(26), 141–148. [https://doi.org/10.33782/eminak2019.2\(26\).300](https://doi.org/10.33782/eminak2019.2(26).300)
2. World Bank. (n.d.). *GDP (current US\$) – Poland*. Retrieved December 1, 2025, from <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?locations=PL>
3. World Bank. (n.d.). *GDP (current US\$) – Ukraine*. Retrieved December 1, 2025, from <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?locations=UA>
4. World Bank. (n.d.). *Population, total – Poland*. Retrieved December 1, 2025, from <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?locations=PL>
5. World Bank. (n.d.). *Population, total – Ukraine*. Retrieved December 1, 2025, from <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?locations=UA>
6. Śliwiński, P. P. (2022). Economic divergence between Poland and Ukraine from the perspective of their balances of payments. *Social Inequalities and Economic Growth*, 72(4), 68–87. <https://doi.org/10.15584/nsawg.2022.4.4>
7. Zabielska, I., & Brudniak, G. (2023). Economic relations in times of geopolitical uncertainty – Poland and Ukraine. *Olsztyn Economic Journal*, 18(2), 99–114. <https://doi.org/10.31648/oiej.9968>
8. Bilobrovets, O. (2021). *Prahmatyzm mizhderzhavnykh vidnosyn Ukrainy i Polshchi na suchasnomu etapi* [Pragmatism of interstate relations between Ukraine and Poland at the present stage]. *Drinovskiy Zbirnyk*, 14, 84–90. <https://doi.org/10.7546/DS.2021.14.10>
9. Izmailov, O. I. (2024). *Potochnyi stan torhovelno-ekonomichnykh vidnosyn mizh Ukrainoiu ta Yevropeiskym Soiuzom i vplyv boiovykh dii na noho* [Current state of trade and economic relations between Ukraine and the European Union and the impact of hostilities on it]. *Biznes Inform*, 9, 19–27. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-9-19-27>
10. Kubatskyi, O. V. (2025). *Suchasni ukrainsko-pol'ski vidnosyny: protyrichchia ta sojuznytstvo* [Modern Ukrainian–Polish relations: Contradictions and alliance]. *Zenodo*. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17106982>
11. Government of Ukraine, & Government of the Republic of Poland. (1991). *Agreement on trade and economic cooperation* (entered into force March 11, 1994). Retrieved December 1, 2025, from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616_019
12. Government of Ukraine, & European Communities. (1994). *Partnership and Cooperation Agreement between Ukraine and the European Communities and their Member States* (Document 998_012; repealed September 1, 2017). Retrieved December 1, 2025, from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_012